NIEUWSBRIEF

VAN DE STICHTING VRIENDEN VAN DE CABAUWSE MOLEN

NUMMER 29, mei 2018

Vooraf

Met veel plezier en inzet is er hard gewerkt, van alles georganiseerd en beleefd rond onze molen in het afgelopen jaar. U vindt in deze Nieuwsbrief ongetwijfeld een moment terug, waar u als Vriend mooie herinneringen aan bewaart. En anders zijn er dit jaar weer volop kansen: u bent van harte welkom bij de molen, gewoon op zaterdag of bij een van de evenementen. Heel fijn dat u Vriend van de molen bent en deze steunt met uw donaties!

Kennismakingsbezoek burgemeester en onthulling informatiepanelen

Burgemeester Laurens de Graaf (gemeente Lopik) en directeur-rentmeester Saskia van Dockum (Utrechts Landschap) onthulden vrijdag 16 februari twee informatiepanelen bij de Cabauwse Molen. Dit gebeurde tijdens een kennismakingsbezoek van de burgemeester aan de molen, die in beheer is van Utrechts Landschap.

Bezoek burgemeester

Bij zijn installatie in november 2017 nodigde burgemeester De Graaf de inwoners van Lopik uit om hem op de tandem mee te nemen naar plekjes die hij beslist moest leren kennen. Miriam Boere, coördinator gebiedsmarketing Lopik NatuurLek, greep deze kans aan en nodigde de burgemeester uit om de Middelste Molen van Cabauw te bezoeken. Zo stapten de burgemeester en Miriam samen op de tandem.

Aan het begin van het molenpad ontving Saskia van Dockum hen: ‘Ik vind het een enorme eer om aan het begin van het Europees Erfgoedjaar de nieuwe burgemeester van Lopik te mogen verwelkomen bij de Middelste Molen.

Deze monumentale wipwatermolen uit 1773 ligt in een bijzonder fraai open polderlandschap dat de afgelopen eeuwen tot stand is gekomen met behulp van molens. Al in 1454 werd hier de eerste molen gebouwd om het water uit de polder te pompen zodat deze geschikt werd voor landbouw.’

Vervolgens onthulde de burgemeester samen met Saskia van Dockum het eerste informatiepaneel bij de entree. Dit paneel nodigt mensen uit om vooral door te lopen of fietsen en de molenplaats te bezoeken. Op de molenplaats onthulden zij een tweede paneel, met informatie over de geschiedenis en functie van de gebouwen. Beide panelen vormen een toegevoegde waarde voor de bezoekers van de molen en wij zijn hier uitermate blij mee. De burgemeester sloot zijn bezoek af met een gezellige lunch in het zomerhuis.

Lopik NatuurLek staat voor gebiedspromotie van Lopik. Via de website www.lopiknatuurlek.nl kunnen bewoners en bezoekers het recreatieaanbod van de gemeente Lopik en alle mooie plekjes leren kennen; evenementen zijn te vinden op de activiteitenkalender.

De molenaars

Erik Stoop 25 jaar molenaar in Cabauw

Op16 november 2017 was het 25 jaar geleden dat Erik begon als vrijwillig molenaar bij de Cabauwse Molen. 25 jaar van passie voor het molenvak, een tomeloze en onvermoeibare inzet voor "zijn" molen, het delen van zijn kennis en enthousiasme met iedereen die langs komt en zijn toewijding voor het behoud van molens zowel nationaal als internationaal: een hele grote felicitatie waard! Bedankt Erik!

Toen Erik 25 jaar geleden hoorde dat hij molenaar mocht worden op de Cabauwse molen, was hij nog in opleiding tot molenaar bij de bekende instructeurs Jan den Besten en Gerrit Pouw. Betere instructeurs kon je toen niet hebben.

De Cabauwse molen was op dat moment in restauratie. Toen hij de molen ging bekijken met zijn vrouw Doeré, zat er geen dak op de molen en een fel oranje zeil, dat het bovenwiel droog moest houden, stak als een baken in de lucht. Doeré was meteen enthousiast: wat een mooie plek! Erik voelde de verantwoordelijkheid voor zo'n kolossale en monumentale molen en had nog wat kleine aarzelingen. Die waren snel overwonnen en een sollicitatiebrief werd verstuurd.

De aanstelling tot molenaar op deze molen volgde vrijwel onmiddellijk, onder voorwaarde dat het molenaarsexamen binnen drie maanden zou worden afgelegd. Dat was wel erg snel en de termijn werd verlengd tot drie jaar! Nodig was dat niet, want binnen het jaar werd het fel begeerde diploma gehaald.

Vanaf het begin gingen Doeré en Erik iedere zaterdag gezamenlijk naar Cabauw. De eerste (korte) tijd kon er nog echt gemalen worden, maar door de ruilverkaveling werd de waterhuishouding zo aangepast dat dit alleen nog in circuit kon. Voordeel daarvan is dan weer wel dat er ook bij droog weer gemalen kan en mag worden. En gemalen wordt er zeer regelmatig. In de afgelopen 25 jaar hebben de wieken zo'n 5,5 miljoen omwentelingen gemaakt.

Tijdens een speciale bijeenkomst van het Bestuur van de Vrienden van de Cabauwse Molen, waar ook Paul Vesters van Stichting De Utrechtse Molens/Het Utrechts Landschap bij aanwezig was, werd Erik in het zonnetje gezet en kreeg hij als dank een zeer fraai (molen)boek.

De verrassing was compleet toen op 20 januari jl. burgemeester Laurens de Graaf van Lopik bij de molen verscheen om het molenaarsechtpaar te feliciteren met het jubileum. Het werd een gezellige bijeenkomst. waarbij de culturele waarden van het gewone en het immateriële erfgoed werden benadrukt.

We hopen dat Erik en Doeré nog een flink aantal jaren mogen genieten van het molenaarschap in hun geliefde Cabauw.

Molenaarsambacht op UNESCO-lijst

Op 7 december 2017 werd bekendgemaakt dat het molenaarsambacht is ingeschreven op de Representatieve Lijst van immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid bij UNESCO. Bij Krijtmolen d'Admiraal in Amsterdam werd een speciale persconferentie gehouden. Daarbij waren veel molenaars aanwezig (ook Erik), die nadat de molen in de vreugd was gezet, het nieuws juichend verwelkomden. Ook de Cabauwse molen stond in de vreugdestand, net als alle molens in Nederland.

Nico Papineau Salm, voorzitter van De Hollandsche Molen is zeer verheugd over dit nieuws: "Deze internationale erkenning betekent een grote impuls voor het molenbehoud, nu en in de toekomst. Het zijn immers de molenaars die de molens letterlijk tot leven brengen en ze zo bestaansrecht geven in de huidige samenleving." *(Foto: Wim Giebels).*

Statistieken 2017

Draaidagen:	122
Draaiuren:	509
Onderhoudsuren molen en terrein:	239
Omwentelingen:	248.918
Aantal bezoekers:	1.234
Herkomst bezoekers:	ca. 10 verschillende landen

Even voorstellen: MIO Hans Putker

Een aanstaande pensionering (eind dit jaar) en oude interesses (zeilen en vliegeren) brachten me in september 2017 bij het Gilde van Vrijwillige Molenaars. Om molenaar te worden word je eerst MIO: molenaar in opleiding. Daarvoor zoek je een instructeur. Ik belandde bij Erik Stoop. Die lijfde me meteen in bij de bemanning van de Middelste Molen; ik had en heb daartegen geen enkel bezwaar. Zie ook de slotzin.

Erik en Frans de Bode zijn leermeesters van de leerlingen. Vóór mij, waren John en Heiko al aan dit traject begonnen. De eerste is inmiddels 'uitgezonden' om ook andere molens te leren bedienen, zodat hij daarna zijn examen kan doen.

De molenaars huldigen het principe dat je het beste leert door het te doen. Dus krijgen wij als MIO's continu het voortouw voor alle handelingen. De leermeesters scheppen er daarbij genoegen in om je aan te twijfelen te brengen. Bijvoorbeeld, na het opzeilen: "Kun je nu werkelijk draaien?" Dan blijkt er weer ergens een kettinkje niet aangebracht. Of heb je vergeten het krooshek te controleren en zit de bliksembeveiliging niet vast. Of… luidt het antwoord volmondig: "Ja!"

Daarmee heb ik meteen de hoofdmoot gegeven van wat ik sinds begin oktober doe op onze molen. Erik en Frans zouden graag zien dat ik me ernstig verdiep in de anatomie van de molen, de theorie van het weer en de voorschriften voor het onderhoud. Dat zou doordeweeks moeten gebeuren, maar dan moet ik nog wat werk afmaken en overdragen…

Dus de zaterdag wordt heel genoeglijk besteed aan het 'laden' van veel routines. Daarbij staat veiligheid altijd voorop: dat begint bij het ervoor zorgen dat niemand een ongeluk krijgt -zie het kettinkje in het voorafgaande. Maar ook: als de wind plots toeneemt en van richting verandert, moet je snel kunnen kruien of zwichten (minder zeil zetten). Daarbij komen routines als het plaatsen of klaarleggen van kettingen en de bliksemafleiders, het controleren van de smering, het op- en afzeilen van de roedes, enzovoort.

Intussen moet je continu bedacht zijn op een plotse bui en windvlaag. En als die er niet is kan er zomaar de vraag zijn van Erik: "Wat doe je nu als het enorm gaat kraken in het bovenhuis?" Of: "Wat als er in het noordwesten enorme wolken verschijnen?" In de eerste week is me geleerd hoe een poldermolenaar getypeerd wordt: met de handen in z'n zak! Als de molen goed maalt, dan houd je de boel in de gaten…

Die tijd besteden wij in de molen (gelukkig is er die comfortabele woning!) aan discussies over dat soort vragen. En over andere (soorten) molens. En over muziek of (klein)kinderen. Maar nooit over kwaaltjes en dergelijke flauwekul!

Gelukkig is daar altijd Doeré, die stilletjes de mannen laat babbelen, maar met een klein gebaar ingrijpt als dat nodig is. Leuk stel daar op zaterdag!

Onderhoud en staat van de molen

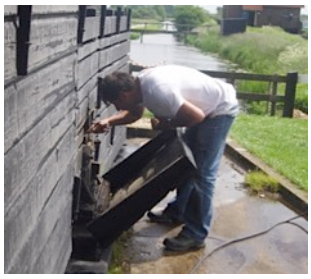

Het kleine onderhoud aan de molen voeren de molenaars zelf uit. Dit gaat o.a. om het wassen van de kammen en staven (het insmeren met bijenwas), het stellen van de vang etc. Op de foto's rechts ziet u onze MIO's in actie bij het smeren (met reuzel) van de lager van de wateras en bij het aanslaan van de roewiggetjes waar de heklatten mee vastzitten, op de wieken (met valbeveiliging).

In het gemaal is alle apparatuur schoongemaakt, in de primer en grondverf gezet en daarna afgelakt door MIO John. Alles ziet er tiptop uit en is zo weer beschermd voor de toekomst *(foto hieronder: in de primer)*.

Groot onderhoud

Voor grotere zaken moeten er speciale molenmakers aan de pas komen. Deze stelden op 14 maart 2017 het bovenwiel. Dit stond iets uit het juiste vlak, waardoor de vang onregelmatig sleet. Zowel in het boven- als in het onderwiel werden een aantal kammen vervangen die gebarsten waren en andere werden vastgezet. Ook werden in beide wielen wiggen vernieuwd die ernstig door ongedierte waren aangetast.

Problemen – restauratie

Later in het jaar komen we er achter dat onder in de koker ernstige aantasting door bonte knaagkever plaatsvindt. Dat moet verholpen worden.

Vastgesteld wordt dat de spatstraat aan het verzakken is en dat daarom, onder meer, de waterloop afgedamd moet worden om de onderloopsheid te verhelpen. Onlangs is de molen door een speciaal team verder onderzocht en hieruit bleek dat de situatie behoorlijk ernstig is. Een flinke restauratie is noodzakelijk. Dit staat hoog op de agenda van beheerder het Utrechts Landschap. Onze molen behoort, door zijn authentieke karakter, tot een van de belangrijkste molens van Nederland. Het behoud van de molen is dus van groot belang. Wij hebben in de afgelopen jaren met behulp van alle donaties flink gespaard om aan dergelijk groot onderhoud bij te dragen. Het is echter al duidelijk dat grootscheepse fondsenwerving moet plaatsvinden. Wij komen hier zeker nog op terug.

Bezoek Loenderveense molen

Op zondag 20 augustus waren Stichtingsbestuur en molenaar Erik te gast bij de Loenderveense molen. De 1e molenaar Harke Slagter en zijn vrouw Carla hebben ons gastvrij ontvangen. En zoals het een molenaar betaamd, vertelde Harke ons op een enthousiaste manier over "zijn" poldermolen. Deze molen is net als de Middelste molen van Cabauw, in beheer bij Het Utrechts Landschap en zoals u wellicht weet is Harke tevens 2e molenaar van deze Cabauwse molen.

De Loenderveense Molen ligt aan de rand van de Waterleidingplas, ten noorden van het dorp Loenen aan de Vecht. Het ligt midden in een fraai landschap met petgaten en legakkers; restanten van de turfwinning in het gebied. De Loenderveense molen is gebouwd in 1652 van het type achtkante bovenkruier. De molen is destijds als binnenkruier gebouwd, maar later voorzien van een staartwerk. De fraaie woning in de molen is door de molenaar getimmerd. In 2010 is de molen gerestaureerd en heeft hij een nieuw rietdek gekregen.

Documentaire "Gebruikte gronden"

Zondag 6 mei zendt RTV Utrecht de eerste aflevering van de documentaire "Gebruikte Gronden" uit. Dit eerste deel gaat over de ontginning en het gebruik van de Lopikerwaard. Hierin is een prachtig portret van onze molenaar Erik Stoop en de Cabauwse molen opgenomen. Het Dijkhuis in Jaarsveld, gemaal De Koekoek en boerderij De Haan in Benschop waren andere opnamelocaties. Daarmee is het waterstaatshistorische verhaal mooi in beeld gebracht. Verder wordt iedere week een karakteristieke boerderij uitgelicht. In deze aflevering is dat boerderij Kromwijk, die vlak bij de molen ligt. Heeft u de aflevering gemist dan kunt u deze op internet bekijken: www.rtvutrecht.nl/gemist. Meer info: http://cabauwsemolen.nl/nieuwsberichten

Bezoekers

In 2017 werd het bezoekersrecord van 2017 alweer verbroken: 1.234 bezoekers maar liefst, uit minimaal 10 verschillende landen. Zo ontvingen wij bezoekers uit Duitsland, Italië, Frankrijk, Roemenië, Peru en Oeganda. Van hoe ver weg of dichtbij dan ook, iedereen is altijd onder de indruk en vindt het fantastisch om overal bij te kunnen, dingen aan te kunnen raken en soms zelfs te mogen helpen kruien of met de vang de molen stil of weer aan het werk te zetten. Voor velen een onvergetelijke ervaring.

Evenementen in 2017

Het dauwtrappen en de molendagen waren weer een succes. Begon het dauwtrappen met een in nevelen gehulde molen (wat het ook wel zo magisch maakt), langzaam trok de mist op en werd het een stralende dag. Bij de Nationale Molendagen bakten we weer wafels en gingen veel kinderen op zoek naar de schat, waarbij ze onderweg veel leerden over de molen. De bezoekers kwamen uit de wijde omtrek, sommige gezinnen bleven een groot deel van de dag. Het zomerhuis zat op een gegeven moment volledig vol. Wat fijn om onze prachtige molen op deze geweldige plek met zoveel mensen te mogen delen!

Een koor uit België komt bijeen bij de molen en zingt een prachtig lied voor de molenaars en vrijwilligers!

Evenementen 2018

Dauwtrappen, donderdag 10 mei 2018

Om 6:00 uur verzamelen we traditiegetrouw voor een dauwtraptocht vanaf de molen. Er is een mooie wandelroute uitgezet door weilanden en over graskaden, van maximaal 10 à 12 km (de route wordt korter dan die van 2017). Het meenemen van proviand en water voor onderweg is aan te bevelen. Het is ook handig om goede (hoge) wandelschoenen of laarzen te dragen en een lange broek. We zullen een "rondje" lopen; de tractor die in voorgaande jaren gebruikt werd, blijft gezien het groeiende aantal mensen op stal. Als afsluiting is er bij de molen koffie, thee en heerlijke molenspeculazen en uiteraard kunt u ook de molen bekijken.

Dauwtrappen 2017

Nationale Molendagen, zaterdag 12 - zondag 13 mei

In dit weekend draaien bijna alle molens van Nederland en zijn ruim 950 molens open voor bezoek. Uiteraard zal ook de Cabauwse Molen draaien en bruisen. Beide dagen kunt u van 11:00 tot 16:00 uur terecht om de molen van binnen en buiten bekijken, een kopje koffie te drinken en een wafel te eten. Kinderen kunnen van alles leren over de molen en hun "Molenaarsdiploma" halen! Zij krijgen een gratis Molen-ontdekboekje en kunnen molens knutselen en kleuren. Zien we u op één van deze dagen?

Kinderen zoeken antwoorden voor de speurtocht.

Open Monumentendag, 8 en 9 september 2018

Dit jaar concentreert de monumentendag in Gemeente Lopik zich in Lopik-dorp. Het nationale thema is "In Europa", wat aansluit bij het Europese Jaar van het Cultureel Erfgoed. De molen is niet alleen een uniek monument maar heeft ook een belangrijke rol gespeeld in de vorming van het cultuurlandschap dat Nederland zo typeert in Europees verband. Genoeg aansluitingspunten dus. Op de markt in Lopik zal de molen vertegenwoordigd zijn, maar natuurlijk gaat de molen ook open en zullen wij iets rond dit thema organiseren.

Parkeren bezoekers

Niet iedereen komt op de fiets of te voet bij het toegangshek tot de molen aan, uiteraard komen bezoekers ook met de auto. Alle bezoekers aan de molen moeten hun auto voor het hek parkeren, waar op dit moment aan de linkerkant voor 2 a 3 auto's gelegenheid is.

Dit is krap, zeker als we bij de molen iets organiseren. Wij zijn er dan ook gelukkig mee en dankbaar voor dat we een enkele maal van het erf van onze buren Van Rossum gebruik mogen maken. Maar we streven ernaar om dit jaar het aantal parkeerplaatsen vóór het hek uit te breiden. Wij zullen hiervoor een gebruiksovereenkomst met de buren aan de andere kant, Maatschap de Vos, sluiten, zodat direct naast het toegangspad parkeergelegenheid komt. Met onze beide buren wordt het alleen maar mooier bij de Molen in Cabauw!

Een en ander hangt nog wel af van het vinden van goedkope oplossingen voor de uitvoering. In het licht van de genoemde verwachte restauratiekosten, willen we zoveel mogelijk fondsen daarvoor over houden.

Zomerhuis: Vergaderruimte

Het zomerhuis bij de Cabauwse molen is in 2017 weer regelmatig verhuurd aan bedrijven, verenigingen, stichtingen en particulieren, die hier o.a. vergaderingen, recepties en familiebijeenkomsten houden. De inkomsten daarvan worden direct of indirect weer bestemd voor de molen. Wij hanteren twee tarieven, een tarief voor commerciële en een voor non-profit organisaties. Bij verhuur is een rondleiding in de molen door de molenaar mogelijk. Wel moet hij die dag beschikbaar zijn, anders kunnen bestuursleden een korte uitleg geven over de molen. Indien u een lunch wilt houden, kunt u hiervoor alles zelf meenemen of het laten verzorgen door een cateraar. Dat geldt ook voor buffetten en borrels. Bij een eenvoudige lunch kunnen wij het voor u regelen. Meer informatie:
http://cabauwsemolen.nl/vergaderruimte-zomerhuis/

Machinistenwoning: vakantieverblijf

In de jaren '60 werd bij het gemaal een woning voor de machinist gebouwd. Deze wordt nu verhuurd als vakantiehuis. De verhuur en het beheer worden niet door ons geregeld, maar door Buitenleven Vakanties. De mooie plek is erg in trek en het huisje scoort hoge punten. De huurders komen meestal wel even bij de molen langs en genieten van de verhalen.
https://www.buitenlevenvakanties.nl/woningen/molen-cabauw

Bestuurs- en stichtingszaken

Waarneming voorzitterschap

Mieke de Haan is tijdelijk teruggetreden als voorzitter van de stichting Vrienden van de Cabauwse Molen in verband met ziekte. Zij is aan de beterende hand, maar het herstel zal enige tijd vergen. Wij leven intens met haar mee en wensen Mieke alle goeds hierbij. Haar taak wordt waargenomen door Roelof Pasman.

Vriendenbijdrage

Ook in 2018 kunnen wij niet zonder uw hulp.
De minimale jaarlijkse bijdrage voor "Vrienden" blijft € 10,00; iets meer is natuurlijk altijd welkom, zeker gezien de aankomende restauratiekosten zoals eerder gemeld. Bij deze nieuwsbrief vindt u een "donatieverzoek" (de vertrouwde acceptgiro's zijn buiten gebruik). U kunt uw donatie overboeken op ons bankrekeningnummer: NL 98 RABO 0130 0233 96 ten name van stichting Vrienden van de Cabauwse Molen, onder vermelding van uw naam, adres en het factuurnummer. Alvast heel erg bedankt voor uw bijdrage!

Aftrekbaarheid giften

Omdat stichting Vrienden van de Cabauwse Molen een "culturele ANBI" (Algemeen Nut Beogende Instelling) is, geldt een extra giftenaftrek. Particulieren mogen in de aangifte inkomstenbelasting 1,25 keer het bedrag van de donatie aftrekken (indien de drempel is bereikt). Ondernemingen kunnen 1,5 keer het bedrag van de bijdrage in aanmerking nemen in de aangifte vennootschapsbelasting.

Beschermerschap Het Utrechts Landschap

Vorig jaar hebben alle Vrienden, ongeacht de hoogte van hun bijdrage, het Beschermerschap van het Utrechts Landschap voor een jaar op proef gekregen. Deze actie is nu beëindigd. Doneert u echter jaarlijks € 25,00 of meer, dan behoudt u dit gratis beschermerschap. U ontvangt het kwartaalmagazine "Mijn Utrechts Landschap" en een beschermerspas, die u korting geeft bij excursies en speciale Beschermersactiviteiten (utrechtslandschap.nl).

Privacy en AVG

Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Ook wij als stichting Vrienden van de Cabauwse Molen krijgen daar mee te maken. Wij zijn in het proces om de nodige organisatorische en technische maatregelen te treffen om de gegevens die we bewaren, onze website en facebookpagina te beschermen. Op onze website zullen wij een privacyverklaring opnemen om u te informeren over de gegevens die wij van u verwerken. Dit is beperkt: wij bewaren de naam, adres, woonplaats (NAW) gegevens van onze donateurs, daarnaast het bankrekeningnummer, gedoneerd bedrag en -voor zover bekend- het telefoonnummer en emailadres. Dit doen wij om een goede donateursadministratie te kunnen voeren en contact met u te onderhouden. Deze gegevens delen wij nooit met anderen. De enige uitzondering hierop is het delen van de NAW-gegevens (dus geen email, telefoon, bank) met het Utrechts Landschap, van die donateurs die recht hebben op een gratis Beschermerschap, tenzij de betrokken donateur heeft verklaard dit niet te wensen. Wij hebben hiervoor bij de start van deze actie alle donateurs benaderd. U kunt het ons altijd nog laten weten als u dit niet wilt.

Verder publiceren wij soms foto's op onze website, facebookpagina en in deze nieuwsbrief. Wij zullen proberen hierbij mensen niet al te herkenbaar in beeld te brengen en zullen nooit privacygevoelige foto's publiceren. Herkent u uzelf of uw kinderen op een foto en vindt u dit niet wenselijk, dan kunt u ons te allen tijde verzoeken deze te verwijderen, waaraan wij ook direct gevolg zullen geven. Als er foto's genomen worden tijdens een evenement, kunt u ook op dat moment al kenbaar maken dat u niet gefotografeerd wilt worden. Wij zullen zoveel mogelijk uw toestemming vragen.

Kortom, toch veel aspecten om over na te denken en uit te werken. Heeft u vragen of tips, laat het ons weten.

Financiën

De jaarcijfers over 2017 zijn vastgesteld. Indien u geïnteresseerd bent in de jaarrekening en de toelichting op de cijfers, kunt u het jaarverslag inzien op onze website cabauwse-molen/beleid-en-verslagen.

Website en Facebook

Onze vernieuwde website cabauwsemolen.nl is alweer 2 jaar in de lucht. Onze facebook-pagina wordt door veel mensen gevolgd. Heeft u ons al een vind-ik-leuk gegeven? Zo blijft u helemaal op de hoogte van alles rondom de molen.

Meer info over alle evenementen op onze website cabauwsemolen.nl/evenementen/ en facebook facebook.com/cabauwsemolen/
Contact: telefoon 0348-552882, email info@cabauwsemolen.nl